

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра теорії культури і філософії науки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету

Іван КАРПЕНКО

“21” червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ **перший (бакалавр)** _____

галузь знань _____ **03 Гуманітарні науки** _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ **034 Культурологія** _____
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма **Культурологія, Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проектів**
(шифр і назва)

вид дисципліни _____ **обов'язкова** _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ **філософський** _____

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету

“21” червня 2024 року, протокол № 11

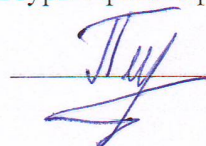
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії культури і філософії науки Мархайчук Н.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії культури і філософії науки філософського факультету

Протокол від “ 17 ” червня 2024 року № 11

Завідувач кафедри теорії культури і філософії науки

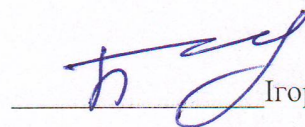
(підпис)

Дмитрій ПЕТРЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Культурологія»

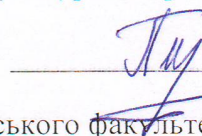
Гарант освітньо-професійної програми
«Культурологія»

Ігор БІЛЕЦЬКИЙ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Візуальне мистецтво і менеджмент культурних проєктів»

Гарант освітньо-професійної програми
«Візуальне мистецтво і менеджмент культурних проєктів»

Дмитрій ПЕТРЕНКО

Програму погоджено методичною комісією філософського факультету

Протокол від “ 21 ” червня 2024 року № 11

Голова методичної комісії філософського факультету

Сергій ГОЛІКОВ

Бакалавр

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузь знань **03 – Гуманітарні науки**

спеціальність **034 - Культурологія**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. *Мета викладання навчальної дисципліни* розширити розуміння фахової предметної області у галузі загальної мистецької культури та візуальної грамотності, а також сформуванню систему теоретичних знань в галузі пластичного мистецтва України в контексті її історико-культурних процесів, необхідних для розуміння специфіки мистецьких процесів у різні епохи; розуміння генези та еволюції мистецьких стилів в образотворчому мистецтві в українських землях в умовах різних епох, їхніх характерних ознак та представників (персоналії); цілісне уявлення про характер та сутність мистецьких процесів, що відбувалися на території сучасної України, осмислити їх розвиток в загальноєвропейському та вітчизняному історико-культурному та мистецькому контекстах.

1.2. *Основними завданнями вивчення дисципліни є:*

- представити у стислому викладі проблематику українського мистецтва
- сформуванню уявлення про ключові етапи розвитку українського мистецтва

1.3. Кількість кредитів – 6

1.4. Загальна кількість годин – 180

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1 -й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 - год.	год.
Самостійна робота	

116 - год.	год.
Індивідуальні завдання	
0- год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

В результаті вивчення дисципліни «Українське мистецтво» студент повинен *знати* мистецтвознавчу термінологію (поняття, категорії, терміни); загальну картину розвитку мистецтва на території України, його періодизацію, типологію, сутність явищ; впливи інших культур та особливості, які визначають національну самобутність вітчизняного мистецтва; системи теоретичних постулатів, що моделювали розвиток окремих шкіл і напрямків мистецтва XIX–XX ст.; фактографічний матеріал з історії українського мистецтва; провідних митців та їхню творчу спадщину.

Студент, який прослухав курс, повинен *уміти* аналізувати фахову літературу з курсу, співставляти думки різних дослідників стосовного однієї епохи, доби, пам'ятки, тощо; робити комплексний аналіз запропонованої пам'ятки, при якому показати розуміння культурних та мистецтвотворчих процесів доби; відмічати елементи впливів інших культур на дану пам'ятку (при аналізі ілюстративного матеріалу); грамотно викладати отримані знання (в усній та письмовій формах), а також аргументовано доповідати результати власних спостережень; використовувати необхідну термінологію та методологічні підходи при розкритті поставлених питань та аналізі мистецьких пам'яток; працювати з науковою літературою, робити анотації до прочитаних текстів із зазначенням основоположних позицій автора; самостійно узагальнювати й аналізувати набуті знання з історії мистецтва, причому не лише на основі матеріалів навчального курсу, але й отримані у ході засвоєння інших навчальних дисциплін.

Успішне опанування навчального курсу має сприяти *формуванню навичок* характеристики стилів та напрямів в українському мистецтві; комплексного аналізу художнього твору; володіння необхідним термінологічним апаратом.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

З огляду на лаконічність навчального курсу «Українське мистецтво» програма дисципліни складається з двох **тематичних розділів**:

1. Українське мистецтво від давнини до кінця XVIII ст., який охоплює підрозділи з історії прадавнього мистецтва в землях України (до X ст.), мистецтва княжої доби (X—поч. XIV ст.), мистецтво українських земель доби пізнього середньовіччя (XIV—поч. XVII), мистецтво доби бароко (XVII—XVIII ст.)

2. Українське мистецтво XIX – поч. XXI ст., який охоплює підрозділи з історії мистецтва Імперського періоду, радянського часу, пострадянської доби.

Зміст програми обумовлений пріоритетним значенням принципу єдності теоретичного і історичного підходів до процесів становлення і розвитку образотворчого мистецтва України та визначення його національної специфіки. Значна роль в програмі курсу належить аналізу питань специфіки функціонування загальних естетичних, мистецьких, історико-культурних та ін. принципів на різних етапах культурно-історичного та мистецького розвитку України, осмисленню проявів модусу національного в конкретних пам'ятках історії образотворчого мистецтва та архітектури.

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 1. УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО ВІД ДАВНИНИ ДО КІНЦЯ XVIII СТ.

Тема 1. Прадавнє мистецтво на території сучасної України. Предмет та завдання курсу. Мистецтво палеоліту на території України: знахідки Мізинської, Межиріцької та ін. стоянок. Кам'яна Могила. Мистецтво неоліту та міді-бронзи на території України. Трипільська культура (будівництво, живопис, антропоморфна пластика, кераміка). Мистецтво скіфо-сарматського світу. «Звіриний стиль» (дрібна пластика і художні вироби скіфів, сарматів, кемерійців). Інкрустація та поліхромія сарматських художніх виробів. Кам'яні антропоморфні стели індоєвропейців. Світоглядно-теологічні основи християнського мистецтва. Ранні ікони на території теперішньої України.

Тема 2. Мистецтво княжої доби. Особливості храмів київської та чернігівської архітектурної шкіл. Культова архітектура Володимира-Волинського, Галича та ін. Система розташування, художнє вирішення мозаїк та фресок Софії Київської. Декоративно-монументальне мистецтво доби. Етапи розвитку ікони XI – початку XIV століть. Домінування візантійської художньої мови та образності і гуманістична тенденція в давньоруському мистецтві. Відмінності української ікони від візантійських та російських зразків. Скульптура та мистецтво рукописної книги. Особливості давньоруської мініатюри.

Тема 3. Мистецтво Пізнього Середньовіччя та Ренесансу. Фортифікаційне будівництво XIV – поч. XVI ст.. Мотиви готики в архітектурі західноукраїнських міст. Монументальний живопис та іконопис XIV – XVI ст. Значення іконостасу в інтер'єрі православного храму. Стильові трансформації у скульптурі – від романських до готичних форм. Рукописна книга та гравюра стародруків XIV – поч. XVI ст.

Виникнення та розбудова Львову. Творче поєднання в українській архітектурі Ренесансу європейського досвіду з національними традиціями культурного розвитку (Ансамбль Успенської церкви Ставропігійського братства). Ренесансні впливи і традиційні норми українського дерев'яного храмового зодчества. Основні стильові чинники української скульптури

другої половини XVI – першої половини XVII ст. Різьба іконостасів: від площинного рельєфу до ажурно-просторових рішень. Означення європейської традиції в українському живописі. Виникнення жанрів станкового живопису в українському мистецтві: портрет, історичний, батальний жанри. Твори історико-алегоричного та хронікально-панегіричного характеру. Самобутність ренесансної української ікони. Оформлення книги та стародруки Ренесансу.

Тема 4. Українське мистецтво 17-18 ст. Специфіка бароко в архітектурі західноукраїнських земель. Формування українського бароко як виразника національного менталітету і віри у здійснення державницьких ідей. Складові елементи нового стилю: давні традиції, дерев'яна архітектура, п'ятидільні церкви, впливи сусідніх країн. Вплив дерев'яної архітектури на формування національного варіанту бароко в архітектурі. Мазепінське бароко у Чернігові та Києві; утвердження національного стилю в конструктивному і художньому рішенні монументальних споруд. Архітектура Слобожанщини другої половини XVII ст. Творчість Й. Пінзеля. Рококова пластика в центральних регіонах. Еволюція монументального живопису. Ансамбль настінних розписів Троїцької надбрамної та Успенської церков Києво-Печерської лаври. Розвиток іконостасу: еволюція конструктивної системи та іконопису. Становлення та розвиток станкового живопису XVII – поч. XVIII ст. Вплив європейських художніх центрів на розвиток живопису в Україні. Героїко-монументальне спрямування барокового малярства. Відхід від старої іконописної традиції під впливом європейського живопису. Портретний жанр в українському малярстві XVIII ст. «Золотий вік» української гравюри. Розвиток естампу та прикладної графіки. Народна гравюра. Народна картинка (Козак Мамай та інші етнообрази).

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2.

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО XIX – XX СТ.

Тема 5. Українське мистецтво XIX ст. Розвиток українського мистецтва в XIX столітті. Особливості поширення класицизму в різних регіонах України. Класицистична архітектура в українських містах (Львів, Одеса, Полтава, Київ, Харків та ін.). Розвиток скульптури та живопису: становлення класицистичної школи. Жанрово-тематична специфіка образотворчого мистецтва. Творчість А. Лосенка, Д. Левицького, В. Бровіковського в контексті історії українського мистецтва. *Романтизм* як антипод класицизму, як особливе світовідчуття, «нова художня манера». Особливості українського романтизму XIX ст.: співіснування романтизму та реалізму в українському мистецтві другої половини XIX століття. Український романтизм 1830-х – 1860-х рр.: національне забарвлення як основна відмінна риса романтизму в українському мистецтві. Т. Г. Шевченко як ключова фігура в українському мистецтві 1840-х – 1850-х рр.: жанровий та стильовий аспекти творчості. Послідовники Т. Г. Шевченка (Л. Жемчужников, І. Соколов, К. Трутовський). Фольклор як цінність

романтичної естетики. Романтичний герой в народній картині. *Реалізм* як творчий метод. Специфіка формування основ реалістичної естетики (залежність від романтичної чуттєвості та зв'язків з народною творчістю). Діяльність товариства пересувних виставок (ТПВ) в Україні та активізація художнього життя. Активний розвиток побутової картини, краєвиду та портрету. «Українська тема» в творчості передвижників та їх послідовників. Формування національної школи пейзажного живопису у другій половині XIX ст. Розвиток монументального малярства протягом XIX століття. Нові тенденції та національні традиції в монументальному живописі другої половини XIX століття. Реставраційні роботи у Кирилівській церкві під керівництвом А. Прахова; київський період творчості М. Врубеля. Значення ансамблю розписів Володимирського собору для підйому рівня художньої культури в Україні

Тема 6. Українське мистецтво кінця XIX – початку XX ст. Розмаїття напрямів та стилів в українському мистецтві кінця XIX – початку XX ст.; їх вплив на творчість видатних українських митців. Неокласицизм в архітектурі та образотворчому мистецтві кінця XIX – початку XX ст. Розвиток художніх принципів модернізму в українському мистецтві. Засвоєння домінант імпресіонізму та постімпресіонізму українськими митцями. Впливи імпресіонізму та постімпресіонізму на становлення творчої манери М. Бурачека, О. Мурашка, О. Новаківського, І. Труша, майбутніх майстрів авангарду та ін. Риси імпресіонізму та постімпресіонізму в ліричних пейзажах М. Бурачека, П. Левченка, А. Маневича, І. Похитонова та ін. Підґрунтя для поширення принципів сецесії в українському мистецтві; його своєрідність як нового стилю. Архітектура стилю модерн: провідні принципи та їх втілення в міському середовищі. Проблема національного стилю і форми на межі XIX – XX ст.: фольклоризм, стилізування, діалог з традицією (С. Васильківський, М. Самокиш, О. Сластьон, Ф. Кричевський).

«Український стиль» в архітектурі (В. Кричевський, К. Жуков та інші). Будинок Полтавського земства: архітектурний облік та художнє оформлення. Співіснування в творчості митців початку XX ст. реалізму та нових тенденцій – постімпресіонізму, символізму, модерну. Вплив модерну на розвиток скульптури. Особливості художньої образності модерну та символізму в українському живописі та графіці (М. Жук, Ф. Кричевський, В. Максимович, О. Мурашко, Г. Нарбут, О. Новаківський, М. Сосенко, П. Холодний та ін.). Розвиток портретного, побутового, пейзажного жанрів. Образи героя (міщанка та селянка, козак, поет-мислитель тощо) в мистецтві модерна. «Гуцульський модерн» в творчості західноукраїнських митців. Нові тенденції та національні традиції в монументальному живописі. Розписи церкви Всіх Святих Києво-Печерської лаври (художники кола І. Їжакевича), каплиці Богородиці в храмі Серця Господня у Жовкві (Ю. Буцманюк).

Тема 7. Українське мистецтво I третини XX ст. Український авангард в історії вітчизняного мистецтва. Історія становлення авангардного руху в контексті революційно-опозиційного менталітету кризового часу. Формування естетичних та світоглядних принципів авангардизму в

українському мистецтві. Заперечення принципів академічного мистецтва, видово-жанрових та сюжетно-тематичних меж «старого» мистецтва, його традиційної гармонії на користь граничного індивідуалізму у виборі формальних пластичних засобів. Розвиток авангардизму в різних регіонах України протягом 1908-30 рр. Київ, Харків та Одеса як «центри історичного авангарду». Значення Салонів В. Іздебського у розповсюдженні нових напрямів як вітчизняного, так і європейського мистецтва. Критика Салонів з боку художників-реалістів. Авангардний рух у Харкові. Конструктивізм в архітектурі Харкова. Значення творчого доробку українських митців-новаторів в місцевому та світовому контекстах (О. Архипенко, Д. Бурлюк, К. Малевич, О. Екстер та ін.). Трагічна доля українського авангарду 20-х – 30-х рр. та створення єдиної радянської культури та формування «інтернаціональної» моделі радянського мистецтва.

Тема 8. Українське мистецтво 1930-х – 80-х. Формування мистецької ідеології в умовах диктатури пролетаріату. Політизація мистецтва. Двовимірність ідеології («реалізм – формалізм» та «пролетарське – буржуазне»). Монополізація реалістичного типу мистецтва. Соцреалізм в українському мистецтві 30-х – 50-х рр.; «форма» і «зміст» (правда і вимисел). Ідеологічні постулати, політичне навантаження «тоталітарного мистецтва». Образ «нового героя». «Безглузде одуріння» авангарду (формалізму) офіційною радянською критикою. Мистецтво 60-х – 70-х рр. Специфіка розвитку українського мистецтва 60-х – 70-х рр.: розмежування творчих сил та формування індивідуальних творчих позицій. «Офіційне» та «неофіційне» мистецтво в реаліях радянської культури. Розвиток образотворчого мистецтва 60-х – 70-х рр.: провідні види та жанри; варіанти образно-тематичного рішення творів. Нові тенденції в галузі монументально-декоративного мистецтва. «Суворий стиль» в українському мистецтві. Творчість «шістдесятників» та «сімдесятників»: оновлення формальних засобів художньої мови, особливості сюжетно-тематичного ладу. Художній андеграунд в українському мистецтві 60-х – 70-х рр. Специфіка нонконформізму в українському мистецтві. Нове тлумачення української теми». Нефігуративний живопис (абстракціонізм). Мистецтво 1980-х – 2000-х рр. Зміни, що відбулися в соціокультурному просторі 80-х та їх вплив на розвиток вітчизняного мистецтва. Модернізм та постмодернізм в українському мистецтві останньої чверті ХХ – початку ХХІ ст. Особливості розвитку мистецтва 80-х – 90-х: активне продовження узвичаєних художніх форм і методів та множинність варіантів нових мистецьких тенденцій. Розширення видово-жанрових меж «традиційних» мистецтв. Вектори розвитку традиційних видів образотворчого мистецтва. Трансформація традиційних форм живопису другої половини 80-х – 90-х; метафоричність художньої мови та образного ладу картини. Розширення видово-жанрової структури графіки, оновлення художньої мови, пошук нових образно-пластичних рішень. Осучаснення художньої мови скульптури (нові принципи візуалізації образів).

Тема 9. Українське мистецтво ХХ ст. – поч. ХХІ ст. Сучасність як світоглядна категорія. Сучасні візуальні мистецтва: «образотворчість» та «візуальність». Консолідація молодіжного мистецького руху в українському мистецтві кінця 80-х – 90-х. «Нова хвиля» в українському мистецтві. Поступове «розкартинювання» образного мислення та реактивація нефігуративного живопису. Актуальне мистецтво в сучасних українських реаліях. Особливості розвитку мистецтва поч. ХХІ століття. Мистецтво на сучасному етапі. Зв'язки українських митців зі світовим мистецьким процесом.

3. Структура навчальної дисципліни

№ теми	Назва розділів, тем	Усього годин	Лекцій	Семінари аудиторні	Семінари позааудиторні	Контрольна робота	Сам. роб.	Форми контр.
Розділ № 1.								
1	Вступ до курсу. Прадавнє мистецтво на території сучасної України.	8	4				4	СРС
2	Мистецтво княжої доби.	16	6		2		8	
3	Мистецтво Пізнього Середньовіччя та Ренесансу.	12	4		2		6	
4	Українське мистецтво 17-18 ст.	16	6		2		8	
Розділ № 2.								
5	Українське мистецтво ХІХ ст.	12	4		2		6	СРС, контрольна робота
6	Українське мистецтво к. ХІХ – поч. ХХ ст.	22	2	2		14	4	
7	Українське мистецтво І третини ХХ ст.	26	2	4		14	6	
8	Українське мистецтво 1930-х – 80-х.	30	2	6		14	8	
9	Українське мистецтво ХХ ст. – поч. ХХІ ст.	38	2	12			24	доповіді з презентаціями
	Разом годин	180	32	24	8	116		

Теми семінарських занять (аудиторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Український модерн / сецесія в мистецтві та архітектурі: імена та пам'ятки	2
2.	Український авангард: школи, імена та пам'ятки	2
3.	Харківський авангард у світовому контексті	2
4.	Соцереалізм в українському мистецтві	2
5.	Нонконформізм. Мистецтво українських шестидесятників: імена та пам'ятки	4
6.	«Нова хвиля» в українському мистецтві 90-х.	2
7.	Мистецтво 2000-х – 2010-х	8
8.	Зв'язки сучасних українських митців зі світовим мистецьким процесом	2
	Разом годин	24

Теми семінарських занять (позааудиторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мистецтво княжої доби: проблеми атрибуції («вкрадена спадщина»)	2
2.	Синтез народних мистецьких традицій та європейських художніх принципів в	2

	українському мистецтві 15 – 18 ст.	
3.	Спадщина українського бароко	2
4.	Художники-українці в мистецькому процесі Європи XIX ст.	2
Разом годин		8

Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ до курсу. Прадавнє мистецтво на території сучасної України.	4
2.	Мистецтво княжої доби.	8
3.	Мистецтво Пізнього Середньовіччя та Ренесансу.	6
4.	Українське мистецтво 17-18 ст.	8
5.	Українське мистецтво XIX ст.	6
6.	Українське мистецтво к. XIX – поч. XX ст.	4
7.	Українське мистецтво I третини XX ст.	6
8.	Українське мистецтво 1930-х – 80-х.	8
9.	Українське мистецтво XX ст. – поч. XXI ст.	24
10.	Контрольна робота	42
Разом годин		116

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «Українське мистецтво» не передбачається

7. Питання до контрольної роботи з курсу «Українське мистецтво»

1. Типологія трипільської кераміки.
2. Антропоморфні риси в мистецтві неоліту та епохи міді-бронзи на території сучасної України.
3. Значення художньої культури античного світу для формування та розвитку українського мистецтва.
4. Розвиток кам'яної скульптури на території сучасної України до князівських часів
5. Пластика скіфо-сарматського мистецтва як відображення світобачення.
6. Мистецтво східних слов'ян I тис. н.е. як основа для формування українського мистецтва.
7. Архітектурні школи на території України за часів Київської Русі та їх особливості.
8. Відмінності давньоруської київської ікони від візантійських та російських зразків часів Київської Русі.
9. Стилiстичні особливості українського мистецтва XIУ – першої половини ХУІ століття.
10. Настінні розписи України XIУ – першої половини ХУІ століття (проблема стилю).
11. Особливості розвитку ікономалярства XIУ – першої половини ХУІ століття.
12. Вплив західноєвропейських художніх традицій на розвиток українського мистецтва.
13. Ренесансні риси в українському образотворчому мистецтві.

14. Архітектурна творчість П. Римлянина у Львові.
15. Скульптурне оздоблення фасадів та інтер'єрів в українському мистецтві ХУІ – поч. ХУІІ століть.
16. Особливості розвитку українського ікономалярства ХУІ – поч. ХУІІ століть.
17. Формування портретного жанру в українському мистецтві ХУІ – поч. ХУІІ століть.
18. Стилистичні особливості іконостасів ХУІ – поч. ХУІІ століть.
19. Формування стилю українського бароко: західноєвропейська та національна складова.
20. Дерев'яна архітектура та її вплив на формування національного варіанту барокової архітектури.
21. Особливості розвитку українського портрету.
22. Народна картинка. Козак Мамай.
23. Еволюція іконопису за часів українського бароко.
24. Монументальний живопис ХУІІ ст. – ХУІІІ ст.
25. Українська графіка ХУІІ ст. – ХУІІІ ст.
26. Риси рококо в українському образотворчому мистецтві.
27. Спадщина Т. Шевченка-художника в історії українського мистецтва.
28. Послідовники Т. Шевченка в українському мистецтві ІІ пол.. ХІХ ст.
29. Жанрова картина в українському живописі другої половини ХІХ ст.
30. Вплив європейських художніх центрів на розвиток українського мистецтва ХІХ – поч. ХХ ст.
31. Харківська пейзажна школа (на прикладі експозиції ХХМ)
32. Постать Олександра Архипенка в історії українського мистецтва
33. Постать Василя Єрмилова в історії українського мистецтва
34. Проблема національного стилю в українському мистецтві ХХ ст.
35. Живопис української сецесії.
36. Охарактеризуйте конструктивізм як архітектурний стиль.
37. Визначте особливості сецесії в українській графіці.
38. Модерн в українському мистецтві та архітектурі.
39. Живопис української сецесії.
40. Народження, становлення та трагічна доля українського авангарду.
41. Школа М. Бойчука та її значення в історії українського мистецтва.
42. «Розстріляне відродження» в історії українського мистецтва.
43. Соцреалізм та нонконформізм в українському мистецтві.
44. Розвиток образотворчого мистецтва пострадянської України.
45. Проаналізуйте одну з пам'яток вказаного часу (накресліть план, дайте схематичне зображення).

8. Методи контролю

Поточний контроль

- Оцінка знань студентів за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем.
- Оцінка за виконання практичних завдань
- Експрес-тестування за ключовими аспектами тем курсу.

Підсумковий контроль (екзамен)

Перевірка розуміння студентами теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатність творчо використовувати накопиченні знання та вміння.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Екзамен	Сума		
Відвідування		Розділ 1				Розділ 2				Контроль-на робота			Індивідуальне завдання	Разом
Л	С	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8					
5	5	4	4	4	4	4	4	4	2	20	-	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

ОСНОВНА

1. Білецький П. Українське мистецтво другої пол. ХУІІ – ХУІІІ ст. – К., 1981.
2. Історія українського мистецтва. – К.: АН УСССР, 1966. – В 6-ти т.
3. Кривавич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво / Навчальний посібник: У 3х ч. – Л., 2004.
4. Міляєва Л., Логвин Г. Українське мистецтво ХІУ – першої половини ХУІІ століть. – К., 1963.
5. Овсійчук В. Українське мистецтво др. пол. ХУІ – першої пол. ХУІІ ст. – К., 1985.

6. *Уманцев Ф.* Мистецтво Давньої України: історичний нарис. – К.: Либідь, 2002.
7. *Цапенко М.* Архітектура левобережної України XVII – XIX століть. – К., 1967.

ДОДАТКОВА

1. *Александрович В.* Західноукраїнські малярі XVII ст.: шляхи розвитку професійного середовища. – Л., 2000.
2. *Асєєв Ю.* Мистецтво Давнього Києва. – К.: Мистецтво, 1969.
3. *Батіг М.* Йов Кондзелевич і Богородчанський іконостас. – К., 1981.
4. *Білецький П.* Козак Мамай. Українська народна картина. – Л., 1960.
5. *Богомазов О.* Живопис та елементи / Ред., автор вст. ст. Д. Горбачов. – К.: Задумливий страус, 1996. – 163 с.
6. Бойчук і бойчукісти, бойчукізм /Каталог виставки (текст О.Репко). –Л., 1991.
7. *Воїзницький Б.* Микола Потоцький староста Канівський та його митці архітектор Б. Меретин і сницар І. Пензель. – Л., 2005.
8. *Гелітович М.* Богородиця з дітьми і похвалою. – Л., 2005.
9. *Глушак А.* Повернення з чужинства (О. Архипенко) // ОМ. – 1992. - № 5. – С. 7-8.
10. *Годованюк О.* Взаємозв'язок мурованої архітектури України, Білорусі та Литви XIV – XVI ст. // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 31-40.
11. *Голубець О.* Між свободою і тоталітаризмом І Мистецьке середовище Львова другої половини XX століття. – Л.: Академічний експрес, 2001. — 176 с.
12. *Горбачов Д.* Барвистий космос українського авангарду // Феномен українського авангарду 1910- 1935: Каталог виставки, організованої Вінніпезькою картинною галереєю /Ред. М. Шкандрій. – Winnipeg: The Winnipeg Art gallery, 2001. – С. 95 – 102.
13. *Горбачов Д.* На карті українського авангарду // Українське мистецтво і архітектура XIX – поч. XX століття. – К.: Наукова думка, 2000. – С. 93 – 105.
14. *Дмитрик Р.* Проблема образу в українському іконопису // ОМ. – 1993. - № 3-4. – С. 37 – 40.
15. *Драган М.* Українська декоративна різьба XVII – XVIII ст. – К., 1970.
16. *Жаборюк А.* Український живопис доба середньовіччя. – К.-О., 1978.
17. *Жаборюк А.* Український живопис останньої третини XIX – початку XX ст.. – К., 1990.
18. *Жолтовський П.* Монументальне малярство на Україні XVII – XVIII століть. – К., 1988.
19. *Жолтовський П.* Український живопис XVII – XVIII століть.
20. *Жолтовський П.* Художнє життя на Україні в XVII – XVIII ст.. – К., 1983.
21. *Запаско Я.* Орнаментальне оформлення української рукописної книги. – К., 1960.

22. Коваленко Г. Від кубізму до безпредметного живопису (О. Екстер) // Всесвіт. – 1993. - № 2. – С. 171 – 175.
23. Ковальська Л. Фрагменти міфів та реальність тоталітарної епохи // Мистецтво України ХХ століття. – К.: Асоціація галерей України, 1998. – С. 92 – 96.
24. Кодлубай І., Нога О. Прадавня Україна: історія, культура, вбрання. – Л., 2004.
25. Крип'якевич І. Народні гравюри ХVІІ ст. // Українське мистецтвознавство. – К.: Наукова думка, 1971. – Вип. 5. – С. 150 – 162.
26. Кушнір М. Світоглядні основи української ікони // Визвольний шлях. – 1982. - № 2. – С. 184.
27. Лєпахін В. Ікона та іконічність. – Л., 2001.
28. Логвин Г. З глибин. Давня книжкова мініатюра ХІ – ХУІІІ ст.. – К., 1974.
29. Логвин Г. По Україні: Стародавні мистецькі пам'ятки. – К.: Мистецтво, 1968.
30. Логвин Г. Українсько-польські зв'язки ХІV – ХV ст. // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 22-31.
31. Макаров А. Світло українського бароко. – К., 1996.
32. Маркаде В. Українське мистецтво ХХ століття і Західна Європа // Всесвіт. – 1990. – № 7. – С. 169 – 180.
33. Мархайчук Н. До проблеми термінології мистецьких явищ ХХ ст. // Вісник ХДАДМ: Зб. наук. пр. – Х.: ХДАДМ, 2002. – № 12. – С. 35 – 46.
34. Мархайчук Н. У пошуках закономірності // Ватерпас. – 2003. – № 44. – С. 80 – 81.
35. Марченко Т. Козаки Мамаї. – К., 1991.
36. Мельник В. Церква св. Духа в Рогатині. – К., 1991.
37. Міляєва Л. До питання про генезис стінопису в культовому дерев'яному зодчестві слов'ян (на матеріаліх ХVІІ ст.) // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 60-66.
38. Міляєва Л. Маріупольська ікона “Св. Георгій з житієм” // Хроніка 2000, № 33. С. 305-319.
39. Найдєн О. Українське бароко: Загальні риси. Специфіка історичного функціонування // Мистецтвознавство України. – 2001. – С. 25 – 29.
40. Наконечний Є. Украдене ім'я: Чому “русини” стали українцями. – Л.: НАН України, ЛНБ ім. В. Стефаника, 2001. – 400 с.
41. Нельговський Ю. Ренесанс в архітектурі України ХVІ – І половини ХVІІ ст. // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 42-53.
42. Нідгам Дж. Українське мистецтво та міжнародний авангард у ХХ столітті // Альманах ЛАМ'94. – Л.: Гердан друк, 1995. – С. 170 – 172.
43. Новаківська Н. Художники Лівобережної України, Слобожанщини й Києва ХVІІІ ст. // Українське мистецтвознавство. – Вип. 3. – К.: Наукова думка, 1969. – С. 128-136.
44. Нога О. Малярство українського авангарду. (1905 – 1918). – Л., 1998. – 291 с.

45. *Овсійчук В.* Оповідь про ікону. – Л., 200. – 395 с.
46. *Овсійчук В.* Павло Домініч Римлянин – архітектор римський // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 54-60.
47. *Овсійчук В.* Пам'ятки українсько-вірменських мистецьких зв'язків XIII – ХУІІІ ст. // Українське мистецтвознавство. – К., 1974. – Вип. 6. – С. 111 – 121.
48. *Овсійчук В.* Українське малярство Х – ХУІІІ ст.: Проблеми кольору. – Л, 1996.
49. *Оленська – Петришин А.* Допоки ж буде «російським»? // Образотворче мистецтво. – 1993. - № 2. – С. 20.
50. *Оленська-Петришин А.* Ранні роки українського авангарду // У вимірах форми й експресії: Зб.ст. – К.: Світовид, 1997. – С. 172.
51. *Откович В.* Світ очима народних митців: Українське народне малярство ХІІІ – ХХ століть. – К., 1991.
52. *Петрова О.* Мистецтвознавчі рефлексії: Історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ ст.– поч. ХХІ ст.: Зб. ст. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004.
53. *Петрова О.* Семантичне перехрестя. Форми художньої свідомості в мистецтві України 1985 – 1995 рр. // Сучасність. – 1996. – № 12. – С. 127 – 132.
54. *Пуцко В.* Вивчення давньоруського мистецтва // ОМ. – 1992. - № 2. – С. 10 – 14.
55. *Ріпко О.* У пошуках страченого минулого. –Л., 1996 – 284 с.
56. *Роготченко О.* Венеційський бієнале до соціалістичного реалізму і після // Українське мистецтво. – 2003. – № 2. – С. 5 – 14.
57. *Роготченко О.* Соціалістичний реалізм як обов'язкова складова українського тоталітаризму 30–80-х рр. ХХ століття. // Вісник ХДАДМ. – 2004. – № 4. – С.21 – 32.
58. *Сак Л.* Українська ікона «Христос в точилі» (ХVІІІ ст.) та її нідерландський графічний прототип // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 84-90.
59. *Свенцицька В.* Іван Руткович і становлення реалізму в українському малярстві ХУІІ ст.. – К., 1966.
60. *Свенцицька В.* Українське станкове малярство ХІV – ХVІ ст. і традиції візантійського мистецтва // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 14-22.
61. *Свенцицька В. І., Откович В.П.* Українське народне малярство ХІІІ - ХХ ст. Альбом. Київ, 1991.
62. *Сиволожська Л.* Плач українських ікон // Визвольний шлях. – 1993. - № 5. – С. 587.
63. *Сидор О.* Волинське малярство ХУІІ – ХУІІІ століть // Образотворче мистецтво. – 1988. - №2. – С. 18 – 21.
64. *Сидор О.* Міські краєвиди й інтер'єри у творах Йова Кондзелевича в контексті архітектури ренесансу // Українське мистецтво у міжнародних зв'язках. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 67-73.

65. *Сидор О.* Творчість Йова Кондзелевича і українське мистецтво к. ХУІІ – першої пол. ХУІІІ ст. – К., 1994.
66. *Сильваши Т.* Художник как аутсайдер // *Сегодня.* - 2000. – № 20 (13 – 19 июня). – С. 19.
67. *Сильваши Т., Титаренко О.* Перше Бінале нефігуративного живопису // ІІІ Міжнародний арт – фестиваль у Києві. – Оденсе, 1998. – С. 8 – 28.
68. *Склярєнко Г.* «Новий» живопис 1960-х років у контексті часу та історичній перспективі // *Родовід.* – 1995. – № 12. – С. 5 – 19.
69. *Склярєнко Г.* Тенденції мистецтва другої половини 1980 – 1990-х років у контексті української культури // *Мистецтвознавство України'1999: Зб. наук. праць.* - Вип. 1. – К.: Спалах, 2000. – С. 127 – 135.
70. *Смирний Ю.* Нобілітація полонянки // *ОМ.* – 2002. - № 2. – С.
71. *Смирний Ю.* Українська архітектура як символічний текст // *ОМ.* – 2003. - № 1. – С.
72. *Соколюк Л.* Графіка бойчукістів –Х.- Нью-Йорк, 2003.
73. *Соловійов О.* Неокласика та мультимедія // *Українське мистецтво.* – 2003. – № 2. – С. 21 – 24.
74. *Станкевич М.* До питання народних парадигм українського народного мистецтва // *Станкевич М.* Автентичність мистецтва: Питання теорії пластичних мистецтв. – Львів, 2004. – С. 133 – 144.
75. *Степовик Д.* Іконологія й іконографія. – ІФ, 2004.
76. *Степовик Д.* Історія української ікони Х – ХХ століть. – К, 2004.
77. *Степовик Д.* Мистецтво болгарського відродження і Україна // *Українське мистецтвознавство.* – Вип. 6. – К.: Наукова думка, 1974. – С. 104 – 111.
78. *Степовик Д.* Українська графіка ХУІ – ХУІІІ століть: Еволюція образної системи. – К., 1991.
79. *Степовик Дм.* Стилльовий синкретизм в іконопису // *ОМ.* – 1992. - № 2. – С. 7 – 9.
80. Сучасні проблеми українського молодіжного мистецтва // *Образотворче мистецтво.* – 1987. – № 4. – С. 1 – 8; 17.
81. *Таранушенко С.* Монументальна дерев'яна архітектура Лівобережної України. – К., 1976.
82. *Таранушенко С.* Покровський собор у Харкові. – Х., 1923.
83. *Терещенко Ю.* Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення старокіївської держави до кінця ХУІ ст. – К., 1996.
84. *Титаренко О.* Маленькі нотатки щодо української нефігуративності // *Мистецтво України ХХ століття.* – К.: Асоціація галерей України, 1998. – С. 152 – 181.
85. *Трипільська культура / Зб. матеріалів.* – Т. 1. – К., 1940.
86. *Троневиц П.* Луцький замок. – Луцьк, 2003.
87. *Українське мистецтво в полікультурному просторі.* – К., 2000.
88. *Українське мистецтво на культурно-історичному тлі. Україна у зв'язку з її геополітичним розташуванням.* – Мюнхен, 1987.

89. *Уманцев Ф.* Троїцька надбрамна церква [Києво-Печерської лаври]. – К.: Мистецтво, 1970.
90. *Фіголь М.* Мистецтво стародавнього Галича. – К., 1997.
91. *Фоменко В.* «Патерік Печерський» у дереворізах Іллі та Прокопія // Українське мистецтво. Зб. наук. праць. – К.: Наукова думка, 1993. – Вип. 1. – С. 29 – 43.
92. *Фоменко В.* Творчість Григорія Левицького і українське граверство // Українське мистецтвознавство. – Вип. 6. – К.: Наукова думка, 1974. – С. 121 – 137
93. *Шпак О.* Українська народна гравюра ХУІІ – ХІХ століть. – Л, 2006.
94. *Юрченко П.* Дерев'яна архітектура України. – К., 1970.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Centre for Visual and Cultural Studies (CVCS), Scotland, Edinburgh:
<http://www.eca.ac.uk/index.php?id=691>
2. Interfaces: Studies in Visual Culture book series:
<http://www.upne.com/series/IVSS.html>
3. Journal of Vision: An online, open access journal of vision science:
<http://www.journalofvision.org/>
4. News and Resources for Visual Anthropology:
<http://www.visualanthropology.net/>
5. Society for Visual Anthropology:
<http://societyforvisualanthropology.org/>
6. The Journal of Visual Culture:
<http://www.journalofvisualculture.org/>

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ УСПІШНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З КУРСУ «Українське мистецтво»

№	Форми навчальної діяльності	Кількість балів	Термін	Примітки
1	Відвідування лекцій	5	постійно	
2	Відвідування семінарських занять	5	постійно	
3	Участь у семінарських заняттях	30	постійно	
4	Виконання контрольної роботи	20		
	Підсумковий контроль (екзаменаційна робота)	40		
	В С Ь О Г О	100		
	Додаткові бали (бонуси):			
	Участь в конференціях, круглих столах	5		
	Виступ на конференції за наявності друкованої програми	10		
	Публікація тез доповіді або наукової статті	15		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ.

1. Відвідування лекцій:

- 5 балів:** студент відвідав 90 - 100 % лекційних занять;
- 4 бали:** студент відвідав 66 - 89 % лекційних занять;
- 3 бали:** студент відвідав 41 – 65 % лекційних занять;
- 2 бали:** студент відвідав 21 - 40% лекційних занять;
- 1 бал:** студент відвідав 1- 20 % лекційних занять;
- 0 балів:** студент не відвідував лекційні заняття

2. Відвідування семінарських занять:

- 5 балів:** студент відвідав 90 - 100 % семінарських занять;
- 4 бали:** студент відвідав 66 - 89 % семінарських занять;
- 3 бали:** студент відвідав 41 – 65 % семінарських занять;
- 2 бали:** студент відвідав 21 - 40% семінарських занять;
- 1 бал:** студент відвідав 1- 20 % семінарських занять;
- 0 балів:** студент не відвідував семінарські заняття

3. Участь у семінарських заняттях (максимум 30 балів за 6 виступів):

Виступ з доповіддю

5 балів:

- виступ студента побудовано послідовно, системно, логічно;
- питання висвітлено всебічно та з урахуванням різних точок зору;
- під час виступів студент виявив глибоке знання змісту питання, вільно оперування культурологічними термінами;
- відповіді повністю репрезентують додаткові питання, опираючись на вітчизняну та іноземну фахову літературу;

4 бали:

- виступ студента побудовано в цілому послідовно та логічно;
- питання висвітлено всебічно та у співставленні з основними точками зору;
- під час виступів студент виявив в цілому знання змісту питання, вільне оперування культурологічними термінами;
- відповіді достатньо репрезентують додаткові питання, опираючись на вітчизняну та іноземну фахову літературу;

3 бали:

- виступ студента побудовано в цілому послідовно;
- питання достатньо висвітлено та у співставленні з окремими точками зору;

- під час виступів студент виявив певне знання змісту питання, оперування культурологічними термінами;
- відповіді на додаткові питання не є повними, посилення на вітчизняну та іноземну фахову літературу не завжди точні, мають похибки;

2 бали:

- виступ студента побудовано не завжди послідовно;
- питання достатньо висвітлено, проте відсутнє співставлення різних точками зору;
- під час виступів студент виявив фрагментарне знання змісту питання, оперування культурологічними термінами викликало труднощі;
- відповіді на додаткові питання потребують уточнення, конкретизації, посилення на вітчизняну та іноземну фахову літературу майже відсутні;

1 бал:

- виступ студента побудовано здебільшого стихійно;
- питання недостатньо висвітлено, відсутнє співставлення різних точками зору;
- під час виступів студент виявив роздуми про зміст питання, оперування культурологічними термінами викликало значні труднощі;
- відповіді розпливчаті та виходять за межі додаткових питань, посилення на вітчизняну та іноземну фахову літературу відсутні;

0 балів: студент не підготував та не виступив з доповідями.

4. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.

Студент має виконати контрольну роботу з теорії культури, яка передбачена навчальним планом підготовки фахівців. Орієнтована тематика контрольних робіт подана в НМК. Контрольна робота має складатися з вступу, основної частини та висновків та містити список використаної літератури.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

20 – 17 балів:

- студент всебічно обґрунтував актуальність теми роботи, чітко визначив мету та задачі, методологічну базу;
- студент продемонстрував глибоке знання змісту обраної теми, вільне оперування культурологічними категоріями, провів глибокий культурологічний аналіз відповідних питань;
- глибоко і всебічно висвітлені знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел, додаткових матеріалів та відповідної літератури;

- здійснено аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики, представлено самостійне та обґрунтоване бачення її сутності як творче переосмислення набутих знань;
- текст роботи викладено лаконічно, чітко, логічно та послідовно з формулюванням власних висновків;
- роботу написано грамотно, оформлено відповідно до вимог та демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

16– 13 балів:

- студент достатньо обґрунтував актуальність теми роботи, чітко визначив мету та задачі, методологічну базу;
- студент продемонстрував знання змісту обраної теми, оперування культурологічними категоріями, провів культурологічний аналіз відповідних питань;
- в цілому висвітлені знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та відповідної літератури, проте допущені незначні помилки та окремі неточності у формулюваннях;
- здійснено аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики, представлено самостійне бачення її сутності;
- текст роботи викладено послідовно, проте допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки не завжди обґрунтовані;
- роботу написано грамотно з використанням культурологічної фахової лексики, оформлено в цілому відповідно до вимог.

12– 9 балів:

- студент надав певне обґрунтування актуальності теми роботи, визначив мету та задачі, методологічну базу;
- студент продемонстрував певне знання змісту обраної теми, виклавши основні її положення;
- висвітлені знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури є фрагментарними та не завжди точними;
- здійснено поверхневий аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики;
- текст роботи викладено недостатньо послідовною, допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні;
- робота, в цілому, написана грамотно, проте допущені помилки щодо її оформлення.

8– 5 балів:

- актуальність теми недостатньо висвітлено, мета та задачі не мають чітких формулювань;
- студент продемонстрував роздуми з обраної теми, відсутність знань основних філософських категорій;
- текст роботи містить певні уявлення з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та відповідної літератури;
- посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу майже відсутні;
- відсутній аналіз різних точок зору щодо обраної проблематики;
- текст роботи викладено фрагментарно, допущені значні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні;
- роботу написано з помилками та значними порушеннями щодо її оформлення.

4– 1 бал:

- студент надав спробу обґрунтування актуальності теми роботи, мета та задачі дослідження не визначені;
- студент продемонстрував відсутність знань з обраної проблеми;
- робота містить певні уявлення з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури;
- посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу відсутні;
- відсутній аналіз різних точок зору щодо обраної проблематики;
- текст роботи викладено фрагментарно, допущені значні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні;
- роботу написано з багатьма помилками та значними порушеннями щодо її оформлення.

0 балів: робота відсутня

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо він набере за результатами поточного контролю не менше 35 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

Підсумкова робота складається з двох питань, які мають на меті перевірити рівень знань студентів з дисципліни «Вступ до культурології». Відповіді студента на кожне питання максимально оцінюється 20 балами.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

20 – 16 балів:

- студент продемонстрував глибоке знання змісту екзаменаційного питання, вільне оперування філософськими категоріями, провів глибокий культурологічний аналіз означеної проблеми;
- глибоко і всебічно висвітлені знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури;
- відповідь повністю репрезентує певну культурологічну проблему, опираючись на вітчизняну та іноземну фахову літературу;
- здійснено аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики, представлено самостійне та обґрунтоване бачення її сутності як творче переосмислення набутих знань;
- відповідь побудована лаконічно, чітко, логічно та послідовно з формулюванням власних висновків;
- відповідь містить співставлення різних підходів до вирішення певної проблеми, критичний їх аналіз;
- відповідь написана грамотно та демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

15– 12 балів:

- студент продемонстрував знання змісту екзаменаційного питання, оперування основними культурологічними категоріями, аргументовано виклав означену проблему;
- в цілому висвітлено знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури, проте допущені незначні помилки та окремі неточності у формулюваннях;
- відповідь репрезентує певну культурологічну проблему, але посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу не є достатніми;
- здійснено аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики, представлено самостійне бачення її сутності;
- відповідь побудована лаконічно та послідовно, проте допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки не завжди обґрунтовані;
- відповідь містить співставлення різних підходів до вирішення певної проблеми;
- відповідь написана грамотно з використанням культурологічної фахової лексики.

11– 8 балів:

- студент продемонстрував певне знання змісту екзаменаційного питання, виклавши основні положення означеної проблеми;
- висвітлені знання з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури є фрагментарними та не завжди точними;
- відповідь побудована навколо певної культурологічної проблеми, але посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу майже відсутні;

- здійснено поверхневий аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики;
- відповідь є недостатньо послідовною, допущені певні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні;
- відповідь, в цілому, написана грамотно.

7– 5 балів:

- студент продемонстрував роздуми з екзаменаційного питання, відсутність знань основних культурологічних категорій;
- відповідь містить певні уявлення з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури;
- посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу відсутні;
- відсутній аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики;
- відповідь є фрагментарною, допущені значні неточності та похибки у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні;
- відповідь написана з помилками.

4– 1 балів:

- студент продемонстрував відсутність знань з екзаменаційного питання;
- відповідь містить певні уявлення з теорії культури, основних положень теоретичних першоджерел та рекомендованої літератури;
- посилання на вітчизняну та іноземну фахову літературу відсутні;
- відсутній аналіз різних точок зору щодо означеної проблематики;
- відповідь є фрагментарною, відсутні логіка викладу матеріалу та власні висновки;
- відповідь написана з багатьма помилками.

0 балів: відповідь відсутня

